

Leerkrachthandleiding
B4
Fictie

Les 1 - 10 : 'Het kleine draakje vraagt om hulp'

Inhoudsopgave

Overzicht 'Het kleine draakje vraagt om hulp'	4
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5.....	5
Les 1.....	8
Les 2.....	12
Les 3.....	14
Les 4.....	16
Les 5.....	18
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10.....	21
Les 6.....	22
Les 7.....	26
Les 8.....	28
Les 9.....	30
Les 10.....	33
Antwoorden bij de picto's	35
Antwoorden kopieerbladen	37
Antwoorden toetsen	39
Kopieerbladen	43

Overzicht 'Het kleine draakje vraagt om hulp'

Les	1-5	6-10
Bladzijde	blz. 7 t/m 18	blz. 19 t/m 31
Woordenschat	ze sluit spuwen het eiland het duin* het woud het slijm het meertje tekeer gaan (fig.) schel	de rots de visser het visnet de knoop loodzwaar de klauw hij raast in je uppie de ruk
Facultatief: Technisch lezen op woordniveau	Woordcategorie: Tweelettergreppige woorden met -aai, -oei, -ooi. Vloeiend lezen: Lezen zonder fouten en haperingen en mooi op toon.	Woordcategorie: Woorden eindigend op -lijk. Vloeiend lezen: Lezen zonder fouten en haperingen en mooi op toon. Lezen van leestekens.
Schrijfoopdrachten**	Correspondentie: Leerlingen schrijven een brief met een boodschap.	Vrij schrijven: Leerlingen schrijven een fantasie verhaal over een draak als huisdier.
Toetsopdrachten*	Begrijpend lezen: 3 meerkeuze, 1 open Woordenschat: 4 meerkeuze, 1 open	Begrijpend lezen: 3 meerkeuze, 1 open Woordenschat: 4 meerkeuze, 1 open

* de duin kan ook

***Toets:** Op de vierde dag wordt de toets afgenomen. De toets kent twee onderdelen: begrijpend lezen en woordenschat. De leerlingen maken de toets individueel en de toets wordt daarna gelijk nabesproken. Als meerdere leerlingen het verkeerde antwoord gekozen hebben, is het van belang om de denkstappen nog eens hardop voor te doen en in de week erna extra aandacht aan te besteden via modeling.

****Schrijfoopdrachten:** Er kan voor gekozen worden om een schrijfoopdracht uit te spreiden over twee weken. Maak in dat geval een keuze uit de bovenstaande opdrachten.

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5

'Het kleine draakje vraagt om hulp' - Sanne de Bakker

Als Roos lekker in haar bed ligt, hoort ze ineens iets tegen het raam tikken. Het is Piet het draakje! Piets moeder is gebeten door een slang. Kunnen Roos en Piet de slang vangen en het medicijn vinden om Piets moeder beter te maken? Een spannend verhaal met draken, een gemene heks en een gevaarlijke slang, met prachtige, sfeervolle illustraties van Mariëlla van de Beek.

De lesdoelen van les 1-5:

'Het kleine draakje vraagt om hulp' - Sanne de Bakker blz. 7 t/m 18	
Technisch en vloeiend lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen de verhaallijnen herkennen en volgen. - De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen en mooi op toon. - De leerlingen zetten de spiekbrief en het plakken van de memo's in om achter de betekenis van de woorden te komen.
Opdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen verbreden en verdiepen hun woordkennis. - De leerlingen hanteren strategieën voor het afleiden van woordbetekenissen en het onthouden van woorden. - De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze woorden verduidelijken a.d.h.v. afbeeldingen. - De leerlingen begrijpen figuurlijk taalgebruik.
Begrijpend lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen het verhaal voorspellen op basis van de titel en plaatjes. - De leerlingen kunnen een deel van de tekst samenvatten met behulp van de picto's. - De leerlingen kunnen informatie uit de tekst in eigen woorden weergeven.
Woordcategorie: (facultatief)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen tweelettergrepige woorden met -aai, -oei, -ooi correct en vloeiend lezen.
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen een brief met een boodschap schrijven.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 1-5)

- Leg de teambakjes, de nieuwe woordmuur en de teamlijsten klaar (les 1).
- Zet het digibordschema* klaar (les 1-5).
- Leg het kopieerblad woordenschat* klaar (les 3).
- Leg de toetsboekjes klaar (les 4).
- Leg het kopieerblad schrijfpdracht* klaar (les 5).
- Leg het registratieformulier vloeiend lezen* klaar.

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

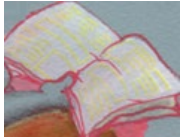
Les Woorden van de week

- 1. ze sluit
- 1. spuwen
- 1. het eiland
- 2. het duin*
- 2. het woud
- 2. het slijm
- 3. het meertje
- 3. tekeer gaan (fig.)
- 3. schel

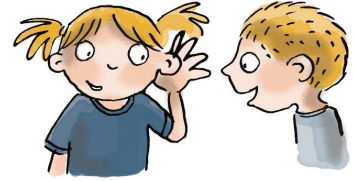
Blz. Betekenis

- 7 *Iets dichtdoen.*
- 8 *Iets uit je mond spugen.*
- 9 *Stuk land met water eromheen.*
- 10 *Heuvel van zand met planten, dichtbij de zee.*
- 12 *Een dicht bos met hoge bomen.*
- 12 *Glibberig dik vocht.*
- 13 *Een ster met een staart.*
- 14 *Heel hard lawaai maken.*
- 14 *Een geluid dat hard en scherp klinkt.*

* de duin kan ook

Les 1

- Samenwerk-
vaardigheid:** - Actief luisteren
- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen het verhaal voorspellen op basis van tekeningen.
 - De leerlingen kunnen woorden verhelderen en hun maatje/team helpen door het geven van tips.
 - De leerlingen kunnen samenvatten wat ze hebben gelezen.
- Materialen:**
- 'Het kleine draakje vraagt om hulp', blz. 7 t/m 9
 - werkschrift, woorden van de week, klaaropdracht les 1
 - woordmuur
 - Brain Game nr. 1

TERUGBLIK/ VOORUITBLIK/ SAMENWERKVAARDIGHEID

- tip** Voordat u begint met de introductie van het nieuwe boek, blik dan eerst terug op het voorgaande boek.
- terugblik
voortuitblik** "Vorige week hebben we het boek ... uitgelezen. Vandaag beginnen we weer in een nieuw boek. Daarin gaan we lezen en memo's plakken. We gaan samen antwoorden vinden op vragen en we hebben vandaag voor het eerst de woorden van de week. Maar eerst gaan we een spel spelen en dat spel heeft te maken met actief luisteren (of kies een vaardigheid die op dit moment beter bij de groep past). **"Brain Game nr. 1: 'Let op het gebaar'.**
- tijd** 10 minuten
- ///** Waardeer de inspanning van elk team dat tijdens het spel zijn best doet om de samenwerkvaardigheid te oefenen. Vier het goede resultaat eventueel ook met een yell.
- tip**

VOORSPELLEN

Doel: De leerlingen kunnen het verhaal voorspellen op basis van tekeningen.

- DDU** 1. **Opdracht.** "Het boek van deze week heet 'Het kleine draakje vraagt om hulp'. Ik zie het draakje ook op de voorkant van het boek. Het draakje lijkt wel boos. Maar kijk eens op de achterkant van het boek. Vertel aan je maatje wat je daar ziet." **Geef 15 seconden voor het bespreken van het antwoord.** "Een grote slang! Wat zal die grote slang te maken kunnen hebben met het draakje? Denk daarover na en overleg daarna met je maatje." **Geef de leerlingen de mogelijkheid om eerst zelf na te denken en daarna uit te wisselen met het maatje. Waardeer actief luistergedrag met punten voor het team.** "Ik hoor dat een maatje zei dat hij het niet weet wat de slang met het draakje te maken heeft en ik weet het ook nog niet. Het meisje heeft er vast mee te maken, misschien gaat zij het draakje wel helpen. We gaan er vast achter komen als we het verhaal gaan lezen."
- DDU**
- ///**

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de eerste drie woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

- DDU** 1. **Lees alle woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.**
2. **Woordmuur.** "Vandaag gaan we kijken wat we van de eerste drie woorden weten. Het eerste woord is 'ze sluit'. Als ik het woord lees dan denk ik dat ik het woord ken. Als ik iets sluit, dan maak ik het dicht. Hebben jullie een idee waar het woord mee te maken heeft? Wat denken jullie? Denk zelf even na en overleg daarna met je maatje waar het woord 'sluit' mee te maken kan hebben." **Geef de leerlingen de mogelijkheid om eerst zelf na te denken en daarna uit te wisselen met het maatje. Geef via het trekken van een lollystokje een beurt. Waardeer actief luistergedrag met 10 punten voor het team.** "Jij en je maatje denken dat het dichtdoen betekent. Dat ga ik op de woordmuur schrijven. Nu die andere twee woorden: 'spuwen' en 'het eiland'. Bespreek met je maatje wat je weet van deze twee woorden. Luister actief naar de ander zodat je goed hoort wat je maatje zegt, want straks geef ik een beurt en dan moet jij
- ///**

DDU misschien vertellen wat jullie besproken hebben.” Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje wie een beurt krijgt. Waardeer (ook bij een fout antwoord) het actief luistergedrag en leg uit dat het team daarom de punten krijgt. Noteer de suggesties op de woordmuur.

///
→ 3. Modeling. Doe de denkstappen even kort voor als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden.

LEZEN EN VERHELDEREN

Doel: De leerlingen kunnen woorden verhelderen en hun maatje/team helpen door het geven van tips.

1. Modeling. “Vandaag gaan we het eerste hoofdstuk lezen. Misschien komen we er wel achter waar het draakje hulp bij nodig heeft en misschien ook wat het meisje daarmee te maken heeft. Ik ga de eerste bladzijde lezen en elke keer als ik een woord niet kan lezen dan moet ik iets doen. Maar wat was dat ook alweer? Ik moet stoppen en op mijn spiekbrieven kijken wat ik kan doen om het woord te verhelderen. Luister goed naar het verhaal en naar wat ik allemaal doe. Ik zie gelijk al een lastig woord. Bovenaan staat eerst ‘Het’ en daarna staat kl..., klil ik weet gewoon niet wat daar staat. Het is best een lang woord, ik kan alle letters wel lezen, maar ik weet niet hoe dat woord klinkt. Ik ga even kijken op mijn spiekbrieven. Hier staat dat ik zoemend moet lezen. Ik probeer het: klillleieieieennnee: kleine. Oh, nu snap ik het, het boek gaat over een kleine draak, hier staat kleine. Nu snap ik het en kan ik de memo weghalen en weer verder lezen.” **Lees de eerste bladzijde voor en model ook nog de woorden ‘open’ en ‘adem’. Lees daarna de bladzijde nog een keer helemaal voor.**

2. Zelfstandig lezen: bladzijde 8 en 9. “Lees deze twee bladzijden en elke keer als je een woord niet kan lezen dan stop je, plak je een memo en kijk je op de spiekbrieven hoe je het woord kunt verhelderen.”

tijd 10 minuten

klaar werkschrift, klaaropdracht les 1

3. Maatjeswerk. Verhelderen van de memo’s.

tijd 10 minuten

klaar werkschrift, klaaropdracht les 1

4. Verhelderen team/groep: bladzijde 8 en 9.

tijd 5 minuten

/// Samenwerkvaardigheid bereikt: geef punten

DUOLEZEN EN SAMENVATTEN

tip Als blijkt dat het lezen met een maatje en/of het duolezen nog moeizaam gaat, vervang dit dan door ‘voor-koor-door’ lezen. Lees eerst zelf een bladzijde voor, in het juiste tempo en met de goede intonatie. Voorlezen: laat de leerlingen luisteren en de tekst met de ogen volgen. Koorlezen: de bladzijde die de eerste keer is voorgelezen, wordt nu samen met de leerlingen hardop gelezen. Lees in een hoog tempo zodat de leerlingen als het ware meegetrokken worden. Doorlezen: de leerlingen lezen de bladzijde hardop voor zichzelf. De stukjes die hardop gelezen worden mogen niet te lang zijn. Geef de leerlingen inhoudelijke feedback nadat ze hardop gelezen hebben en laat leerlingen elkaar ook feedback geven. Start altijd met een compliment voordat er tips gegeven worden en geef inhoudelijke argumenten.

1. Modeling. “We gaan vandaag ook samen met ons maatje lezen. Dat doen we om en om. Als een maatje klaar is dan vraagt het andere maatje: ‘Kun je vertellen waar deze bladzijde over gaat?’ en dan moet het maatje dat de bladzijde gelezen heeft vertellen wat hij of zij gelezen heeft. Ik ga dat even voordoen met iemand (kies een leerling uit). Ik ga eerst lezen en mijn maatje helpt mij door aan het einde te vragen wat ik gelezen heb.” **Lees bladzijde 8 en laat het maatje vragen waar de bladzijde over gaat.** “Deze bladzijde gaat over Piet het draakje. Hij zegt dat de slang hem gebeten heeft. Heb ik dat goed verteld, maatje? Mijn maatje moet nu zeggen dat niet hij gebeten is maar iemand anders. Mijn maatje zegt dat ik de laatste twee regels nog een keer moet lezen.” **Lees de laatste twee regels nog een keer.** “Ik zie het al, De mama van het draakje is gebeten door de slang. Nu mag jij lezen, maatje!”

2. Duolezen: bladzijde 8 en 9. “Leg één boek in het midden. Het eerste maatje leest hardop en het andere maatje luistert goed en helpt als het even wat moeilijk gaat. Als het maatje klaar is met het lezen dan vraagt maatje 2: ‘wat gebeurde er op deze bladzijde?’ en luistert hij goed naar het antwoord. Daarna leest maatje twee bladzijde 9 en helpt maatje 1. Als je allebei klaar bent, lees je deze twee bladzijden nog een keer, maar dan begint maatje 2 met het lezen.”

///

Geef punten voor goede samenwerking.

AFRONDING

DDU

DDU

DDU

1. Voorspellen. “Voordat we gingen lezen wisten we al dat het boek gaat over een draakje en over een slang. Maar nu we de eerste bladzijden gelezen hebben, weten we nog meer. Aan wie vraagt het draakje om hulp?” **DDU.** “Hij vraagt Roos om hulp. En waar moet Roos hem bij helpen? Denk even na en overleg dan met je maatje.” **DDU.** “Roos moet hem helpen met zijn moeder, die is gebeten door een slang. Hoe gaat het nu met de moeder van Piet?” **DDU.** “De moeder van Piet is heel erg ziek.”

tip

Als de leerlingen het moeilijk vinden om op deze vragen antwoord te geven, doe dit dan regelmatig voor.

2. Terugblik. Geef feedback over:

- samenwerking
- het (samen) lezen
- voorspellen

GH

///

3. Punten tellen. “Ik ga zo vertellen wat we de volgende les gaan doen, maar eerst gaan we kijken hoeveel punten elk team heeft verdiend. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er vandaag goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen bij het lezen.”

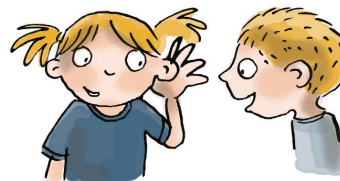
tip

Vier het resultaat met een yell.

4. Vooruitblik. “Het hoofdstuk dat we de volgende keer gaan lezen heet ‘De heks in de boomhut’, waar zal dat over gaan? Wat heeft de heks nu met de moeder van Piet te maken en woont zij in een boomhut? De volgende les weten we het antwoord op deze vragen, want dan gaan we dat hoofdstuk lezen.”

Les 2

**Samenwerk-
vaardigheid:** - Actief luisteren

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een tekst samenvatten.
- De leerlingen kunnen woorden verhelderen en hun maatje/team helpen door het geven van tips.

Materialen: - 'Het kleine draakje vraagt om hulp', blz. 10 t/m 12
- werkschrift, klaaropdracht les 2
- picto's met wie, wat, waar, begin, afloop en probleem

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- lezen en verhelderen
- voorspellen

vooruitblik - woorden van de week
- samenvatten
- lezen en verhelderen

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de middelste drie woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

DDU
///

1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.

2. Woordmuur. "Vandaag gaan we kijken wat we van de middelste drie woorden weten. Het eerste woord is 'de duin'. Ik weet niet goed wat het betekent. Volgens mij heeft het met de zee te maken. Wat denken jullie? Denk zelf even na en overleg daarna met je maatje waar het woord 'de duin' mee te maken kan hebben." **Geef de leerlingen de mogelijkheid om eerst zelf na te denken en daarna uit te wisselen met het maatje/team. Waardeer actief luistergedrag met 10 punten voor het team. Schrijf de suggesties op het bord.** "Niemand van ons weet het zeker. Tijdens het lezen moeten we dus goed op dit woord letten, want we weten nu nog niet zeker wat het betekent. De andere twee woorden zijn: 'het woud' en 'het slijm'. Bespreek met je maatje wat je weet van deze twee woorden. Luister actief naar de ander zodat je goed hoort wat je maatje zegt, want straks geef ik een beurt en dan moet jij misschien vertellen wat jullie besproken hebben." **Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje wie een beurt krijgt. Waardeer (ook bij een fout antwoord) het actief luistergedrag en leg uit dat het team daarom de punten krijgt. Noteer de suggesties op de woordmuur.**

DDU
///
→

3. Modeling. Als leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden, doe dan kort voor.

SAMENVATTEN: WIE, WAT, WAAR, BEGIN, AFLOOP EN PROBLEEM

Doel: De leerlingen kunnen een deel van de tekst samenvatten.

tip *Bepaal zelf of alle picto's in één keer worden ingezet. Geeft het hoofdstuk geen duidelijk antwoord op de vraag, dan kunt u ervoor kiezen om één of twee picto's achterwege te laten. Als meerdere leerlingen moeite hebben met het beantwoorden van de vraag, doe dit onderdeel dan hardop denkend voor.*

1. Laat de poster 'Verhaal nabespreken' zien op het digibord (website Success for All/algemene materialen/poster: verhaalkaart nabespreken-met wat). Leg uit dat elk team een andere vraag gaat beantwoorden. "In groep 3 hebben we deze opdracht ook al vaak gedaan. Ieder team krijgt van mij een vraag en terwijl ik de bladzijde voorlees moet je goed luisteren of je het antwoord op jullie teamvraag hoort. Ik deel eerst de opdrachten (picto's) uit."

Team 1: wie (over wie gaat deze bladzijde?) Team 2: wat (wat is een belangrijke gebeurtenis in dit verhaaltje?) Team 3: waar (waar zijn de personen in dit verhaaltje?) Team 4: begin van het

verhaal (*hoe begint het?*) Team 5: afloop van het verhaal (*hoe eindigt het?*) Team 6: probleem van het verhaal (*Wat moeten ze oplossen?*). **Lees bladzijde 10 voor.**

2. Modeling. Doe dit onderdeel hardop denkend voor. Model tijdens het voorlezen welke aanwijzingen je hebt gevonden in de tekst om antwoord te kunnen geven op de vraag van één of meerdere picto's. **Bijvoorbeeld:** "De titel van dit hoofdstuk is 'De heks in de boomhut'. Is dit waar het verhaal zich afspeelt? Ik heb net de bladzijde gelezen en ik denk dat er andere aanwijzingen in de tekst staan die mij vertellen waar Piet en Roosje zijn op dit moment. Ik lees dat ze over de duinen en de zee vliegen. Nu weet ik ook waar ze zijn. Piet en Roos vliegen hoog in de lucht."

- GH** **3. Opdracht.** Laat de leerlingen met elkaar overleggen en komen tot een teamantwoord.
- 4. Uitwisselen met de groep.** Zet op het digibord de 'Verhaalkaart' klaar (website Success for All/algemene materialen/lesmateriaal: verhaalkaart-met wat). Kies een nummer voor de beurt. Laat degene kort het teamantwoord weergeven. Stimuleer het geven van een compleet antwoord. Schrijf de antwoorden mee op het digibord.
- 5. Samenvatten.** Als ieder team een antwoord heeft gegeven, vat dan de hele tekst kort samen.
- tip ///** *Zie handleiding: 'Antwoorden bij de picto's'. Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.*

LEZEN EN VERHELDEREN

Doel: De leerlingen kunnen woorden verhelderen en helpen hun maatje/team door het geven van tips.

- 1. Uitleg.** "Ik heb de eerste bladzijde van dit hoofdstuk gelezen. Jullie gaan de andere bladzijden van dit hoofdstuk lezen. Zo gaan we erachter te komen waarom Piets mama met Roos wil praten. Ik ga bladzijde 10 nog een keer lezen en elke keer als ik een woord niet kan lezen dan stop ik." **Lees bladzijde 10 tot 'vest'.** "Ik moet een memo plakken en op mijn spiekbrieven kijken wat ik kan doen om het woord te verhelderen. Welke tip kan mij nu het beste helpen? Kijk allemaal op jullie spiekbrieven en overleg met je maatje welke tip mij het beste kan helpen." **DDU en geef willekeurig een beurt.** "Jullie zeggen zoemend lezen. Dat ga ik proberen. Vvveesssttt. Vest! De zin is: 'Roos doet een dik vest aan.' Dat is logisch want op de rug van de draak kan het best koud zijn. Ik kan nu verder lezen. Dank jullie wel!" **Waardeer met punten. Lees bladzijde 9 voor en model eventueel de woorden 'suist' en 'donker'.**

2. Zelfstandig lezen: bladzijde 11 en 12. "Lees deze bladzijden en elke keer als je een woord niet kan lezen dan plak je een memo en kijk je op de spiekbrieven hoe je het woord kunt verhelderen."

tijd 10 minuten

klaar werkschrift, klaaropdracht les 2

3. Maatjeswerk. "Als je klaar bent met de memo's verhelderen ga je net als de vorige keer om en om duolezen. Als het maatje klaar is met het lezen dan vraag je wat er op de bladzijde gebeurde en als het antwoord klopt, mag maatje twee gaan lezen."

tijd 10 minuten

klaar duolezen: bladzijde 11 en 12 om en om lezen en samenvatten

4. Verhelderen team/groep: bladzijde 11 en 12.

tijd 5 minuten

/// **Samenwerkdoel bereikt: punten**

AFRONDING

1. Verhelderen en samenvatten. "We zijn weer meer te weten gekomen over wat Roos moet doen voor de moeder van Piet. Maar het is wel gevaarlijk. Waarom moet Piet zich verstoppen zodat de heks hem niet ziet? Denk zelf even na en overleg met je team. Zorg ervoor dat iedereen het antwoord kan geven want iedereen kan de beurt krijgen." **GH, geef willekeurig een beurt.** "De heks is dol op het snot van draken. Dat staat onderdaan bladzijde 12 en daar staat ook dat zij daar graag soep van maakt."

terugblik

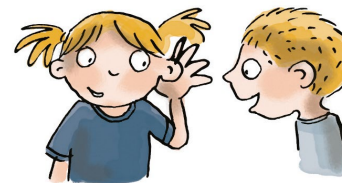
- woorden van de week
- samenvatten en verhelderen
- samenwerken en punten

voorblik

- woorden van de week
- lezen en verhelderen

Les 3

- Samenwerk-
vaardigheid:** - Actief luisteren
- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen woorden verhelderen en hun maatje/team helpen door het geven van tips.
 - De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week.
 - De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen en mooi op toon.
- Materialen:**
- 'Het kleine draakje vraagt om hulp', blz. 13 t/m 15
 - werkschrift, klaaropdracht les 3
 - kopieerblad, les 3

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik** - woorden van de week
- samenvatten en verhelderen
- vooruitblik** - woorden van de week
- lezen en verhelderen

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen begrijpen figuurlijk taalgebruik.

- 1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.**
- 2. Woordmuur.** "Vandaag gaan we kijken wat we van de laatste drie woorden weten. Het eerste woord is 'het meertje'. Dat woord ken ik wel een beetje. Toen ik op vakantie was heb ik daarin gezwommen. Het heeft met water te maken en met de natuur. Want een meertje is water in de natuur. Vandaag zien we ook een uitdrukking tussen de woorden staan: 'tekeergaan'. Een uitdrukking is figuurlijk taalgebruik. Dat betekent dat je met woorden iets anders bedoelt dan dat je het zegt. Wat denken jullie dat de uitdrukking: 'tekeergaan' betekent? Bespreek met je maatje wat je weet. Luister actief naar de ander zodat je goed hoort wat je maatje zegt, want straks geef ik een beurt en dan moet jij misschien vertellen wat jullie besproken hebben." **Geef tijd voor overleg over de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje wie een beurt krijgt. Waardeer (ook bij een fout antwoord) als de leerling goed weergeeft wat besproken is en leg uit dat de punten verdiend zijn omdat ze goed naar elkaar hebben geluisterd. Noteer de suggesties op de woordmuur.**
- 3. Modeling.** Als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.

LEZEN EN VERHELDEREN

Doel: De leerlingen kunnen woorden verhelderen en helpen hun maatje/team door het geven van tips.

- 1. Modeling.** "Ik ga de eerste bladzijde lezen en elke keer als ik een woord niet kan lezen dan stop ik." **Lees bladzijde 13 tot het woord 'vliegen'.** "Ik moet een memo plakken bij het woord en op mijn spiekbrieven kijken wat ik kan doen om het woord te verhelderen. Ik lees mijn spiekbrieven en bedenk welke tip mij het beste kan helpen. **Lees alle punten op de spiekbrieven hardop voor.** "Ik ga het woord in stukjes hakken. Het eerste stukje is 'vlie' en het tweede 'gen'. Samen is het vliegen! Dat klopt, want Roos zit op de rug van Piet en ze vliegen. Ik kan nu verder lezen." **Lees de eerste bladzijde voor en model eventueel ook nog andere woorden.**
- 2. Zelfstandig lezen: bladzijde 14 en 15.** "Lees de bladzijden en elke keer als je een woord niet kan lezen dan plak je een memo en kijk je op de spiekbrieven hoe je het woord kunt verhelderen." 10 minuten
- tijd klaar** werkschrift, klaaropdracht les 3

tijd **3. Verhelderen met maatje.** “Als je klaar bent met de memo’s verhelderen ga je net als de vorige
klaar keer om en om duolezen. Als het maatje klaar is met het lezen dan vraag je wat er op de bladzijde
gebeurde en als het antwoord klopt, mag maatje twee gaan lezen.”

10 minuten

tijd duolezen: bladzijde 16 en 17 om en om lezen en samenvatten

/// **4. Verhelderen team/groep: bladzijde 14 t/m 15.**

5 minuten

Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten

VLOEIEND LEZEN: ZONDER FOUTEN EN MOOI OP TOON

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen en op toon.

1. Modeling. “Vandaag gaan we oefenen met vloeiend lezen. Ik ga aan jullie laten horen hoe dat gaat. Lees bladzijde 16 vloeiend voor (zonder haperingen en met intonatie). Ik ga hetzelfde stukje weer lezen, maar nu doe ik het anders. Let goed op wat ik anders doe.” **Lees de bladzijde hakkend en met fouten voor.** “Ik maakte leesfouten en ik las het hakkend voor. Nu lees ik de tekst nog een keer, maar ook nu doe ik het niet helemaal goed.” **Lees de tekst voor maar nu zonder intonatie.** “Ik las het nu saai voor en het was niet spannend om naar te luisteren. Vloeiend lezen betekent dus dat je achter elkaar door leest zonder fouten, maar dat je de tekst ook mooi op toon leest. Om dit te kunnen moet je eerst oefenen en zorgen dat je alle woorden goed kunt lezen. Lees bladzijde 16 nu samen met je maatje. Spreek af wie begint. Lees de bladzijden daarna nog een keer, maar dan begint de ander.”

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. afbeeldingen.

GH **1. Verhelderen.** “De opdracht van Roos wordt moeilijker en moeilijker. Naar de heks gaan was al geen makkie, maar nou moet ze de slang naar de heks brengen. Dat lijkt me echt niet te doen. Maar ze moet wel, want als de heks de slang heeft dan pas geeft ze wat Roos wil hebben. Maar wat was dat ook alweer? Denk eerst zelf even na en overleg met je team. Zorg ervoor dat iedereen het antwoord kan geven want iedereen kan de beurt krijgen.” **GH + beurt** “Er staat op bladzijde 15 ‘Jij geeft mij de slang. En ik geef jou de zalf! Dat is het bewijs dat de heks de slang wil in ruil voor de zalf.”

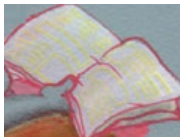
DDU **2. Woorden.** “Nu gaan we met alle woorden nog even oefenen, zodat we de woorden en hun betekenis goed kunnen onthouden. Dat doen we met afbeeldingen, met plaatjes. Kijk goed na de plaatjes en kies een woord van de week dat het best bij het plaatje past. Doe dit eerst zelf.” **Geef tijd voor het maken van het werkblad.** “Vergelijk nu met je maatje of jullie dezelfde antwoorden hebben.” (facultatief: **Geef de tijd voor overleg, laat de maatjes overleggen welk woord het best past bij het plaatje.**) Laat de leerlingen per plaatje steeds hardop het antwoord geven. Ga naar het volgende woord als iedereen hetzelfde antwoord geeft. Als de leerlingen verschillende antwoorden geven, model de denkstappen die de leerlingen moeten maken om tot het goede antwoord te komen. Geef punten.

terugblik

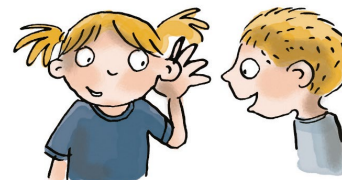
- woorden van de week
- samenvatten
- lezen en verhelderen
- punten en feedback

vooruitblik

- toets
- boekenclub en logboekjes (facultatief)
- woordrijtjes (facultatief)

Les 4

**Samenwerk-
vaardigheid:**

- Actief luisteren

Lesdoel:

- De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen:

- 'Het kleine draakje vraagt om hulp', blz. 16 t/m 18
- weektoets les 4
- ABCD blad met wasknijper per leerling

Facultatief:

- Tips en Tops
- logboekje
- werkschrift les 4
- kopieerblad 'vloeiend lezen'
- Brain Game nr. 7

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik

- woorden van de week
- samenvatten
- lezen en verhelderen

vooruitblik

- toets
- boekenclub en logboekjes (facultatief)
- woordrijtjes (facultatief)

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan in overleg met maatje/team of via de woordmuur.

tijd

5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

"Vandaag gaan we een toets maken. De vragen gaan over de woorden van de week en over de tekst. Pak je toetsboekje en neem weektoets les 4 voor je. Ik ga de vragen allemaal voorlezen, zodat jullie weten welke vragen er zijn." **Lees de vragen voor en leg indien nodig een vraag uit.** "Bij elke vraag moet je eerst alle antwoorden lezen en dan het goede antwoord kiezen. Om die letter zet je een rondje. Om de vragen goed te kunnen beantwoorden moet je bladzijde 16 t/m 18 lezen."

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.

2. Lees de vragen uit het toetsboekje. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.

3. Zelfstandig lezen. "Nu gaan jullie eerst bladzijde 16 t/m 18 lezen en daarna maak je vragen in je toetsboekje."

tijd

30 minuten

klaar

oefenen van de woordrijtjes

ABCD

4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag opgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog."

tip

Oefen dit eventueel. Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.

tijd

10 minuten

→

Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoetsen.

FACULTATIEF: LEESPLEZIER → LOGBOEKJE EN BOEKENCLUB

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.

1. Logboekje. “Om goed te leren lezen is het belangrijk dat je niet alleen op school leest, maar ook thuis leest. Als je thuis iets hebt gelezen, bijvoorbeeld een stukje uit een leesboek of uit een stripboek, dan kun je een opdracht maken uit je leeslogboekje. Iedere week kun je kiezen uit twee opdrachten. Je moet er altijd ééntje maken. Vandaag ga je samen met je maatje/ team de opdracht bespreken die je hebt gemaakt. Je vertelt om de beurt wat je deze week hebt gelezen en welke opdracht je hebt gemaakt.”

tijd 10 minuten

Observeer of de maatjes goed overleggen en of iedereen een opdracht gemaakt heeft.

Samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

tip *Besprek eventueel alvast de opdrachten voor de volgende keer.*

tip **2. Boekenclub.** *Als een leerling geen boek van thuis mee heeft, kan het ook een stukje lezen uit het stilleesboek van school.*

“Vandaag is de boekenclubdag. ... en... en... (noem de namen van de leerlingen) gaan een stukje voorlezen uit hun boek. Ik ga jullie nog even uitleggen hoe we dat gaan doen. Eerst lees je het stukje tekst dat je gekozen hebt voor aan je teammaatjes. Als je klaar bent met het lezen, gaan zij jou tips geven.”

3. Opdracht: Voorlezen en geven van Tips & Tops. “Als de lezer klaar is met voorlezen, dan vullen de teamleden de Tips en Tops in en daarna bespreek je met elkaar de Tips en de Tops.”

tijd 10 minuten

Observeer of de teamleden goed overleggen en samenwerken. Geef punten als de maatjes elkaar goed helpen.

///

4. Voorlezen aan de groep. Geef de leerlingen die dat willen de tijd om hun stukje voor te lezen. “Ik ben benieuwd welke tips en tops jouw team jou gegeven heeft.” **Geef de teams de tijd om te overleggen en hun antwoord te geven.** “Ik ben echt trots op jullie, niet alleen kunnen jullie al prachtig lezen, jullie helpen elkaar ook om steeds beter te worden.” **Geef punten.**

///

tip *De leerlingen die voorgelezen hebben kunnen de Tips & Tops van hun teammaatjes krijgen. Dit kunnen ze thuis laten zien en/of als herinnering gebruiken bij vloeiend lezen.*

FACULTATIEF: WOORDCATEGORIE → WOORDEN MET -AAI,- OOI EN -OEI

Doel: De leerlingen kunnen woorden met aai, ooi en oei correct en vloeiend lezen.

1. Uitleg. “Elke keer na de boekenclub gaan we woordrijtjes lezen. Deze week woorden met aai, ooi of oei. Aai spreek je uit als aaj, ooi als ooj en oei als oej. Op bladzijde 15 zie je bij de heks een kraai. Hier zit een aai- woord in. Welk woord is dat?” **DDU.** “In de zin ‘Oei, dat was een mooi verhaal’, zitten twee woorden met een aai, ooi of een oei. Denk na en overleg daarna met je maatje om welke woorden het gaat.” **DDU.** “In het eerste rijtje staan woorden met aai, ooi en oei. In het laatste rijtje staan de lastige woorden van de hoofdstukken die we deze week gelezen hebben. Als je daarmee klaar bent lees je samen met je maatje de woordenlijst van les 4.”

DDU

DDU

2. Lees de woorden van het werkschrift hardop voor. Lees ze daarna in koor.

3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 houdt de tijd bij en controleert of de woorden goed gelezen worden. Na een minuut wisselen van beurt.

tip *Geef een leerling de beurt om een minuut lang de woordjes te lezen. Laat de groep Tips en Tops geven.*

→ **Noteer welke leerlingen de rijtjes vloeiend en correct kunnen lezen (vloeiend lezen).**

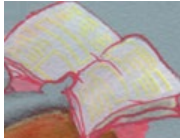
AFRONDING

terugblik

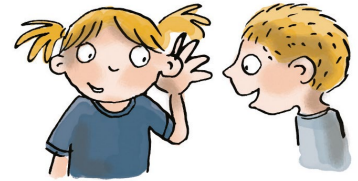
- toets
- boekenclub en logboekjes (facultatief)
- woordrijtjes (facultatief)

voorblik

- schrijfpdracht

Les 5

**Samenwerk-
vaardigheid:** - Actief luisteren

Lesdoel: - De leerlingen kunnen een brief met een boodschap schrijven.

Materialen: - 'Het kleine draakje vraagt om hulp'
- werkschrift, les 5
- kopieerblad schrijfpdracht, les 5
- Brain Game nr. 4

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- boekenclub en logboekjes (facultatief)
- woordrijtjes (facultatief)

vooruitblik - schrijfpdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kennen de betekenissen van de woorden van de week.

1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen en herwaarderen.
2. Bespreek de woorden. Geef elk team een woord van de week en laat hen overleggen hoe ze de betekenis van dat woord gaan uitleggen aan de groep.
tijd 5 minuten
GH **3. Noem een nummer en dat teamlid geeft het teamantwoord. Als het teamlid een goed antwoord geeft, dan mag het de teamyell laten horen.**
/// **Geven van een teamantwoord: punten.**

SCHRIJFPDRACHT: BRIEF SCHRIJVEN MET BOODSCHAP

Doel: De leerlingen kunnen een brief met een boodschap schrijven.

DDU **1. Uitleg/Voorlezen.** "We hebben deze week al een heel stuk gelezen in 'Het kleine draakje vraagt om hulp'. Wie kan vertellen waar het verhaal tot nu toe over gaat?" **Geef tijd voor overleg en geef willekeurig een beurt.** "Het boek gaat over het draakje Piet dat Roos om hulp vraagt. Zijn moeder is gebeten door de slang en Roos moet de zalf halen bij de heks zodat Piets mama weer beter kan worden. Ik lees bladzijde 16 t/m 18 nog even aan jullie voor. Daarna gaan we Roos helpen met haar plan." **Lees de bladzijden voor.** "Wat kan Roos doen om de slang te vangen? Denk maar even na en overleg daarna met je maatje." **Geef tijd voor nadenken en overleg en geef willekeurig een beurt.** "Ik denk ook dat Roos het nog niet goed weet en daarom gaan wij ze helpen."

DDU **2. Opdracht.** "Jullie gaan een brief schrijven aan een mens of aan een dier. Aan hen vraag je of zij Roos en Piet kunnen helpen met het vangen van de slang. Misschien wil Freek Vonk wel helpen! Eerst schrijf je in je werkschrift je brief in het klad. Bedenk aan welk mens/dier jij het gaat vragen en wat je aan dat mens/dier gaat vragen. Schrijf dat in je werkschrift. Als je een woord niet kan schrijven mag je het tekenen. Straks ga je samen met je maatje je brief verbeteren. Ik schrijf op het bord waar je aan moet denken." **Noteer op het bord: 1. Kies een mens of een dier. 2. Stel een vraag aan jouw mens of dier. 3. Zet onder de brief van wie de brief is (je eigen naam of de naam van Roos en Piet).**

tijd 10 minuten
klaar tekening bij de brief

DDU **3. Maatjeswerk.** "Ga nu samen met je maatje je brief bekijken. Je gaat met je maatje overleggen hoe je je brief nog beter kunt maken. Misschien moet je woorden anders schrijven of sommige dingen beter uitleggen. Overleg eerst wiens brief je eerst gaat bespreken." **Geef kort tijd voor**

	dit overleg. “Bespreek het briefje van maatje 1. Maatje 2 bedenkt wat hij of zij goed vindt en wat er misschien nog beter kan, dat maatje geeft dus tops en tips. Daarna bespreek je het briefje van het ander. Laat tijdens het overleggen zien dat je actief luistert.”
tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	tekening bij de brief
///	Observeer of de maatjes goed overleggen, bijvoorbeeld of ze om de beurt praten. Stimuleer het geven van tips en tops. Geef punten voor goede samenwerking.
	4. Netversie. “Nu gaan we de brief in het net schrijven. Hiervoor krijg je van mij een kopieerblad (kopieerblad schrijfo opdracht les 5). Denk goed aan de tips die je van je maatje gekregen hebt.”
tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	tekening, woordrijtjes oefenen
	5. Groep. “Ik zag dat maatjes ... en ... elkaar goed hielpen. Ze gaven tips aan elkaar en ze luisterden ook goed naar elkaar. Wie van jullie wil zijn brief voorlezen aan de klas?”
///	Geef de leerlingen die dat willen de mogelijkheid om hun briefje voor te lezen. “Jullie hebben je goed aan de opdracht gehouden. Ik denk dat het zo vast gaat lukken om zo de slang te vangen.” Geef punten aan het team.
→	<i>Noteer in welke mate het de leerling gelukt is om aan de eisen van de stelopdracht te voldoen.</i>
AFRONDING	
GH	1. Terugblik. “Ik zag teams goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en ... (noem namen teams) elkaar goed hielpen. We hebben elkaar geholpen met het schrijven van mooie brieven en dat gaat Roos vast helpen om de slang te vangen. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten. “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.”
///	2. Vieren van het resultaat. Bespreek de teamlijsten en laat de leerlingen de punten bij elkaar optellen. Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’.
voorblik	“De volgende keer gaan we verder lezen in ‘Het kleine draakje vraagt om hulp’.”

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10

De lesdoelen van les 6-10:

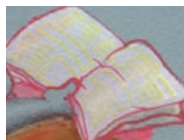
'Het kleine draakje vraagt om hulp' - Sanne de Bakker blz. 19 t/m 29	
Technisch en vloeiend lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen de verhaallijnen herkennen en volgen. - De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen en mooi op toon, gebruikmakend van de leestekens. - De leerlingen zetten de spiekbrieven en het plakken van de memo's in om achter de betekenis van de woorden te komen.
Opdrachten	
Woordenschat:	- De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze woorden verduidelijken a.d.h.v. afbeeldingen.
Begrijpend lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen het verhaal voorspellen op basis van de titel en plaatjes. - De leerlingen kunnen een deel van de tekst samenvatten met behulp van de picto's. - De leerlingen kunnen informatie uit de tekst in eigen woorden weergeven.
Woordcategorie: (facultatief)	- De leerlingen kunnen woorden eindigend op -lijk correct en vloeiend lezen.
Schrijven:	- De leerlingen kunnen een (fantasie)verhaal schrijven met complete zinnen.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 6-10):

- Leg de teambakjes, de nieuwe woordmuur en de teamlijsten klaar (les 6).
- Zet het digibordschema* klaar (les 6-10).
- Leg het kopieerblad woordenschat* klaar (les 8).
- Leg de toetsboekjes klaar (les 9).
- Leg het kopieerblad schrijfo opdracht* klaar (les 10).
- Leg het registratieformulier vloeiend lezen* klaar.

* Zie site: http://successforall-nederland.nl/?page_id=336

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
6.	de rots	19	<i>grote ruwe steen</i>
6.	de visser	19	<i>iemand die vist</i>
6.	het visnet	20	<i>een net waar je mee vist</i>
7.	de knoop	22	<i>een manier om touwen aan elkaar vast te binden</i>
7.	loodzwaar	23	<i>heel erg zwaar</i>
7.	de klauw	23	<i>poot van een dier met nagels</i>
8.	hij raast	24	<i>snel met veel lawaai</i>
8.	in je uppie	24	<i>alleen</i>
8.	de ruk	26	<i>hard en kort trekken</i>

Les 6

**Samenwerk-
vaardigheid:**

- Help elkaar

Lesdoel:

- De leerlingen kunnen het verhaal voorspellen op basis van wat ze al weten.
- De leerlingen gebruiken bij het beantwoorden van vragen complete zinnen.

Materialen:

- 'Het kleine draakje vraagt om hulp', blz. 19 t/m 21
- werkschrift, woorden van de week, klaaropdracht les 6
- woordmuur
- Brain Game nr. 14
- blauwe en groene kaartjes voor spel 'zin of onzin'

TERUGBLIK/ VOORUITBLIK/ SAMENWERKVAARDIGHEID

DDU	1. Terugblik. "Vorige week hebben we het boek 'Het kleine draakje vraagt om hulp' gelezen en deze week lezen we verder in het boek. Roos heeft een plan. Maar wat wil Roos eigenlijk en waar heeft ze dat plan voor nodig? Denk eerst zelf na (<i>vinger bij je hoofd, wacht 10 seconden</i>) en overleg nu met je maatje (<i>vingers over elkaar, geef hier ook 10 seconden voor</i>)." DDU "Ik hoor allemaal goede antwoorden: Roos moet de slang vangen."
	2. Vooruitblik. "Vandaag gaan we erachter komen wat Roos bedacht heeft en of dat gaat lukken. Net als vorige keer gaan we lezen en memo's plakken. We gaan samen de betekenis van woorden vinden en mooie zinnen schrijven. Maar eerst gaan we een spel spelen en dat spel heeft te maken met ons samenwerkdoel van deze week: 'help elkaar' (<i>of kies een vaardigheid die op dit moment beter bij de groep past</i>). Ik ga vandaag extra goed opletten of wij elkaar goed helpen." Brain Game nr. 14: 'Op een rij'
tijd	<u>10 minuten</u>
///	Waardeer de inspanning van elk team dat tijdens het spel zijn best doet om de SW-
tip	vaardigheid te oefenen. Vier het goede resultaat eventueel ook met een yell.

VOORSPELLEN

Doel: De leerlingen kunnen het verhaal voorspellen op basis van wat ze al weten.

DDU	1. Opdracht. "Het volgende hoofdstuk heet 'Het net voor de slang'. Misschien weten we nu al welk plan Roos heeft. Denk na, kijk naar de plaatjes tot en met bladzijde 21 en overleg daarna met je maatje." Geef tijd voor nadenken en voor het bespreken van het antwoord. "Ze vinden een net. Maar of dit net wel groot genoeg is om de slang te vangen, ik vraag het me af. Kijk naar de plaatjes op bladzijde 20 t/m 23. Zal de net groot genoeg zijn en waarom denk je dat? Bedenk samen met je maatje een mooie zin, help elkaar daarbij." Geef tijd voor nadenken en voor het bespreken van het antwoord. Geef een willekeurige beurt en stimuleer het beantwoorden in een complete zin. "Jullie hebben elkaar geholpen met het vinden van het antwoord, maar ook met het maken van een mooie, complete zin. Jullie krijgen 10 punten van mij voor 'help elkaar'."
	3. Modeling. Als de leerlingen korte antwoorden geven, doe het dan regelmatig voor hoe een compleet antwoord klinkt.

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de eerste drie woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

DDU	1. Lees alle woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.
	2. Woordmuur. "Bespreek met je maatje wat je weet van de eerste drie woorden. Luister actief naar de ander zodat je goed hoort wat je maatje zegt, want straks geef ik een beurt en dan moet jij misschien vertellen wat jullie besproken hebben." Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje wie een beurt krijgt. Waardeer (ook bij een fout antwoord) als de leerling goed weergeeft wat besproken is en leg uit dat de

///
→

punten verdiend zijn omdat ze elkaar goed hebben geholpen. Noteer de suggesties op de woordmuur.

3. Modeling. Als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.

LEZEN EN VERHELDEREN

Doel: De leerlingen kunnen woorden verhelderen en helpen hun maatje/team door het geven van tips.

1. Modeling. “Vandaag gaan we het hoofdstuk ‘Het net voor de slang’ lezen. We hebben al bedacht dat het gaat lukken omdat er op bladzijde 22 een plaatje staat met de slang in het net. We weten alleen nog niet hoe ze dat voor elkaar krijgen. Ik ga de eerste bladzijde lezen en elke keer als ik een woord niet kan lezen, moet ik iets doen. Maar wat was dat ook alweer? Ik moet een memo plakken en op mijn spiekbrieven kijken wat ik kan doen om het woord te verhelderen. Luister goed naar het verhaal en naar wat ik allemaal doe.” **Lees een stukje en stop bij een woord waarvan je verwacht dat leerlingen daar moeite mee hebben, bijvoorbeeld ‘golven’.** “Ik zie een lastig woord. Ik stop met lezen, plak een memo bij het woord en kijk op de spiekbrieven. Ik lees ‘de goven slaan tegen de rotsen aan.’ Wat zijn dat goven, nog nooit van gehoord. Misschien lees ik het niet goed. Ik lees het nog een keer. ‘De golven slaan tegen de rotsen aan’. Het gaat om golven, ik las het niet goed. Nu snap ik het, ze zijn bij de zee en bij de zee heb je golven. Ik las dat woord niet goed, maar nu snap ik waar daar staat.” **Lees de eerste bladzijde voor en model ook nog andere woorden die mogelijk lastig zijn voor de leerlingen om te lezen.**

2. Zelfstandig lezen: bladzijde 20 en 21. “Lees de bladzijden en elke keer als je een woord niet kan lezen dan stop je, plak je een memo en kijk je op de spiekbrieven hoe je het woord kunt verhelderen.”

tijd
klaar

10 minuten

werkschrift, klaaropdracht les 6

3. Maatjeswerk. “Als je klaar bent met de memo’s verhelderen ga je om en om duolezen. Als het maatje klaar is met het lezen dan vraag je wat er op de bladzijde gebeurde en als het antwoord klopt, mag maatje twee gaan lezen.”

tijd
klaar

10 minuten

duolezen, blz 20 en 21 met samenvatten

4. Verhelderen team/groep: bladzijde 20 en 21.

tijd
///

5 minuten

Samenwerkdoel bereikt: geef punten

VLOEIEND LEZEN: ZONDER FOUTEN EN MOOI OP TOON

Doel: De leerlingen kunnen vertellen hoe vloeiend lezen klinkt.

1. Uitleg. “Vandaag gaan we oefenen met vloeiend lezen. Ik ga aan jullie laten horen hoe dat gaat.” **Lees bladzijde 21 vloeiend voor (zonder haperingen en met intonatie).** “Ik ga hetzelfde stukje weer lezen, maar nu doe ik het anders. Letten jullie goed op wat ik anders doe.” **Lees de bladzijde voor met fouten en hikkend. Geef een paar beurten.** “Ik maakte leesfouten en ik las het hikkend voor. Nu lees ik de tekst nog een keer, maar ook nu doe ik het niet helemaal goed.” **Lees de tekst voor maar nu zonder intonatie.** “Wat ging er nu niet helemaal goed?” **Geef een paar beurten.** “Ik las het nu saai voor en het was niet spannend om naar te luisteren. Vloeiend lezen betekent dus dat je achter elkaar door leest zonder fouten, maar dat je de tekst ook mooi op toon leest. Om dit te kunnen moet je eerst oefenen en zorgen dat je alle woorden goed kunt lezen. Lees bladzijde 21 nu samen met je maatje. Spreek af wie begint. Lees de bladzijden daarna nog een keer, maar dan begint de ander.”

AFRONDING

1. Zin of onzin. “Ik ga straks een zin zeggen en dan moeten jullie zeggen of deze zin klopt of niet. Eerst ga je zelf over het antwoord nadenken en daarna overleg je in je team. Ik zeg een nummer en degene met dat nummer houdt een kaartje omhoog. Groen betekent dat het klopt, blauw betekent dat het niet klopt. Ga allemaal met je handen voor je ogen zitten en denk eerst goed na over de vraag. De vraag is: Klopt het dat de slang Piet vals aankijkt?” **Geef tijd om na**

GH

///

te denken, te overleggen en om tot een teamantwoord te komen. Noem een nummer, laat die leerlingen het kaartje omhooghouden. “Het klopt niet, de slang kijkt Roos vals aan. De teams die een blauw kaartje omhoog hadden, hebben 10 punten verdiend, schrijf dat maar bij ‘Help elkaar’, want jullie hebben elkaar goed geholpen met het vinden van het goede antwoord.”

tip

Als de leerlingen het moeilijk vinden om op deze vragen antwoord te geven, doe dit dan regelmatig voor door terug naar de tekst te gaan.

2. Terugblik. Geef feedback over:

- samenwerking
- woorden van de week
- het (samen) lezen
- zin of onzin

GH

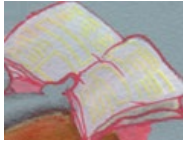
///

3. Punten tellen. “Ik ga zo vertellen wat we de volgende keer gaan doen, maar eerst gaan we kijken hoeveel punten elk team heeft verdiend. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er vandaag goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen bij het lezen.”

tip

Vier het resultaat met een yell.

4. Vooruitblik. “Het hoofdstuk dat we de volgende les gaan lezen heet ‘Een knoop in het net’ en we weten al dat ze de slang nu echt gaan vangen.”

Les 7

**Samenwerk-
vaardigheid:** - Help elkaar
Lesdoel: - De leerlingen kunnen een deel van de tekst samenvatten.

Materialen: - 'Het kleine draakje vraagt om hulp', blz. 22 en 23
- werkschrift, klaaropdracht les 7
- picto's

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- lezen en verhelderen
- voorspellen
vooruitblik - woorden van de week
- samenvatten
- lezen en verhelderen

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de middelste drie woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

DDU
///
→

1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.
2. **Woordmuur.** "Vandaag gaan we kijken wat we van de middelste drie woorden weten. Bespreek met je maatje wat je weet van deze drie woorden. Luister actief naar de ander zodat je goed hoort wat je maatje zegt, want straks geef ik een beurt en dan moet jij misschien vertellen wat jullie besproken hebben." **Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje wie een beurt krijgt. Waardeer (ook bij een fout antwoord) als de leerling goed weergeeft wat besproken is en leg uit dat de punten verdiend zijn omdat ze elkaar goed hebben geholpen. Noteer de suggesties op de woordmuur.**
3. **Modeling.** Als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.

SAMENVATTEN: WIE, WAT, WAAR, BEGIN, AFLOOP EN PROBLEEM

Doel: De leerlingen kunnen een deel van de tekst samenvatten.

tip *Bepaal zelf of alle picto's in één keer worden ingezet. Geeft het hoofdstuk geen duidelijk antwoord op de vraag, dan kunt u ervoor kiezen om één of twee picto's achterwege te laten. Als meerdere leerlingen moeite hebben met het beantwoorden van de vraag, doe dit onderdeel dan hardop denkend voor.*

1. Laat de poster 'Verhaal nabespreken' zien op het digibord (website Success for All/algemene materialen/poster: verhaalkaart nabespreken-met wat). Leg uit dat elk team een andere vraag gaat beantwoorden. "Net als vorige week gaan we met elkaar een bladzijde samenvatten. Ieder team krijgt van mij een vraag en terwijl ik de bladzijde voorlees moet je goed luisteren of je het antwoord op jullie teamvraag hoort. Ik deel eerst de opdrachten uit." Team 1: probleem van het verhaal (*Wat voor een probleem heeft Roos nu?*) Team 2: wie (*over wie gaat het verhaal?*) Team 3: waar (*waar zijn de personen in dit verhaaltje?*) Team 4: begin van het verhaal (*hoe begint het?*) Team 5: afloop van het verhaal (*hoe eindigt het?*) Team 6: wat (*wat is een belangrijke gebeurtenis in dit verhaaltje?*)

Lees bladzijde 22 voor.

2. Modeling. Model tijdens het voorlezen welke aanwijzingen je hebt gevonden in de tekst om antwoord te kunnen geven op de vraag van één of meerdere picto's.
3. Opdracht. Laat de leerlingen met elkaar overleggen en komen tot een teamantwoord.
4. Uitwisselen met de groep. Zet op het digibord de 'Verhaalkaart' klaar (website Success for All/algemene materialen/lesmateriaal: verhaalkaart-met wat). Kies een nummer voor de

GH

- beurt. Laat degene kort het teamantwoord weergeven. Stimuleer het geven van een compleet antwoord. Schrijf de antwoorden mee op het digibord.
- tip *Vraag af en toe even na aan een ander teamlid of dit echt het teamantwoord is.*
5. Samenvatten. Als ieder team een antwoord heeft gegeven, vat dan de hele tekst kort samen.
- tip *Zie handleiding: 'Antwoorden bij de picto's'.*
- /// Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

LEZEN EN VERHELDEREN

Doel: De leerlingen kunnen woorden verhelderen en helpen hun maatje/team door het geven van tips.

- DDU
///
1. **Uitleg.** "We hebben de eerste bladzijde gelezen. Jullie gaan de andere bladzijden van dit hoofdstuk lezen. Zo gaan we erachter komen hoe ze de slang gaan vangen. Ik ga de volgende bladzijde nog een keer lezen en elke keer als ik een woord niet kan lezen dan stop ik." **Lees bladzijde 22 tot een woord waarmee de leerlingen moeite kunnen hebben.** "Ik plak een memo bij het woord en kijk op mijn spiekbrieff wat ik kan doen om het woord te verhelderen. Welke tip kan mij nu het beste helpen? Kijk allemaal op jullie spiekbrieff en overleg met je maatje welke tip mij het beste kan helpen." **DDU en geef willekeurig een beurt. Pas de suggestie en kijk samen met de leerlingen of dit een goede tip is. Waardeer het met punten.**
Lees de eerste bladzijde voor en model eventueel ook nog andere woorden.
- tijd
klaar
2. **Zelfstandig lezen: bladzijde 22 en 23.** "Lees deze twee bladzijden en elke keer als je een woord niet kan lezen dan plak je een memo, kijk je op de spiekbrieff hoe je het woord kunt verhelderen."
10 minuten
werkschrift, klaaropdracht les 7
- tijd
klaar
3. **Maatjeswerk.** "Als je klaar bent met de memo's verhelderen ga je net als de vorige keer om en om duolezen. Als het maatje klaar is met het lezen dan vraag je wat er op de bladzijde gebeurde en als het antwoord klopt, mag maatje twee gaan lezen."
10 minuten
duolezen: bladzijde 22 en 23 om en om lezen en samenvatten
- tijd
///
4. **Verhelderen team/groep: bladzijde 22 en 23**
5 minuten
Samenwerkdoel bereikt: punten

AFRONDING

- GH
///
1. **Zin of onzin.** "Ze hebben de slang te pakken. De slang is er niet blij mee. Ik ga straks een zin zeggen en dan moeten jullie zeggen of deze zin klopt of niet. Eerst ga jezelf over het antwoord nadenken en daarna overleg je in je team. Ik zeg een nummer en degene met dat nummer houdt een kaartje omhoog. Groen betekent dat het klopt, blauw betekent dat klopt niet. Ga allemaal met je handen voor je ogen zitten en denk eerst goed na over de vraag. De vraag is: Ik weet dat de slang er niet blij mee is want hij zegt: 'Laat me gaan, rotkind'. Klopt dat? Gebruik voor het antwoord het boek. **Geef tijd om na te denken, te overleggen en om tot een teamantwoord te komen. Noem een nummer, laat die leerlingen het kaartje omhooghouden.** "Het klopt, het staat inderdaad in het boek. De slang zegt ook dat hij niet naar de heks wil. Dat is het bewijs dat de zin klopt. De teams die een groen kaartje omhoog hadden, hebben 10 punten verdiend. Schrijf dat maar bij 'Help elkaar', want jullie hebben elkaar goed geholpen met het vinden van het goed antwoord."

- terugblik
- woorden van de week
 - samenvatten
 - lezen en verhelderen

- voorblik
- woorden van de week
 - lezen en verhelderen

Les 8

- Samenwerk-
vaardigheid:** - Help elkaar
- Lesdoel:** - De leerlingen gebruiken bij het beantwoorden van vragen complete zinnen.
- De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week.
- Materialen:** - 'Het kleine draakje vraagt om hulp', blz. 24 t/m 26
- werkschrift, klaaropdracht les 8
- kopieerblad, les 8

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik** - woorden van de week
- samenvatten
- lezen en verhelderen
- vooruitblik** - woorden van de week
- lezen en verhelderen

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen vertellen wat ze van de laatste drie woorden weten of waar ze de woorden mee associëren.

- DDU**
- ///**
-
1. Lees de woorden voor en lees daarna de woorden hardop met de groep.
 2. **Woordmuur.** "Vandaag gaan we kijken wat we van de laatste drie woorden weten. Bespreek met je maatje wat je weet van deze drie woorden. Luister actief naar de ander en help elkaar zodat je straks beiden weet wat jullie antwoord is. Straks geef ik een beurt en dan moet jij misschien vertellen wat jullie besproken hebben." **Geef tijd voor overleg over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje wie een beurt krijgt. Waardeer (ook bij een fout antwoord) als de leerling goed weergeeft wat besproken is en leg uit dat de punten verdiend zijn omdat ze elkaar goed hebben geholpen. Noteer de suggesties op de woordmuur.**
 3. **Modeling.** Als meerdere leerlingen deze vraag niet kunnen beantwoorden, doe het dan nog even kort voor.

LEZEN EN VERHELDEREN

Doel: De leerlingen kunnen woorden verhelderen en helpen hun maatje/team door het geven van tips.

- DDU**
- ///**
1. **Uitleg.** "Ik ga de eerste bladzijde lezen en elke keer als ik een woord niet kan lezen dan stop ik." **Lees bladzijde 24 tot een woord waarmee de leerlingen moeite kunnen hebben.** "Ik moet stoppen en op mijn spiekbrieven kijken wat ik kan doen om het woord te verhelderen. Welke tip kan mij nu het beste helpen? Kijk allemaal op jullie spiekbrieven en overleg met je maatje welke tip mij het beste kan helpen." **DDU. Geef willekeurig een beurt. Pas de suggestie toe en kijk samen met de leerlingen of dit een goede tip is. Beloon het met punten. Lees de eerste bladzijde voor en model eventueel ook nog andere woorden.**
 2. **Zelfstandig lezen: bladzijde 24 t/m 26.** "Lees deze bladzijden en elke keer als je een woord niet kan lezen dan stop je, plak je een memo en kijk je op de spiekbrieven hoe je het woord kunt verhelderen."
- tijd** 10 minuten
- klaar** werkschrift, klaaropdracht les 8
3. **Maatjeswerk.** "Als je klaar bent met de memo's verhelderen ga je net als de vorige keer om en om duolezen. Als het maatje klaar is met het lezen dan vraag je wat er op de bladzijde gebeurde en als het antwoord klopt, mag maatje twee gaan lezen."
- tijd** 10 minuten
- klaar** duolezen: bladzijde 25 en 26 om en om lezen en samenvatten

tijd 4. Verhelderen team/groep: bladzijde 24 t/m 26
 /// 5 minuten
 Samenwerkdoel bereikt: punten

CORRECTE EN COMPLETE ZINNEN

Doel: De leerlingen weten dat ze een deel van de vraag moeten herhalen in het antwoord.

DDU 1. **Uitleg.** "Het eerste wat we leren is dat we bij een antwoord altijd een deel van de vraag moeten herhalen. Als iemand aan mij vraagt 'Hoe heet jij?' dan kan ik zeggen (*noem je naam*), maar een antwoord is compleet als ik ook een deel van de vraag herhaal. Mijn antwoord is dan: 'Ik heet ...'. Laten we eens kijken naar het laatste stukje van bladzijde 26. Ik vraag aan jullie: 'Wat laat de heks op de grond vallen?' Denk zelf even na en overleg met maatje wat het antwoord is. Help je maatje om er een complete zin van te maken." **DDU en geef willekeurig een beurt. Bespreek samen met de leerlingen of dit een complete zin is. Waardeer het met punten.** "Een complete zin begint dus met een deel van de vraag."
 /// **Als de leerlingen nog veel moeite hebben met het juist formuleren van complete antwoorden, model het dan regelmatig.**

AFRONDING

Doel: De leerlingen kennen de betekenis van de woorden van de week en kunnen deze verduidelijken a.d.h.v. afbeeldingen.

facultatief 1. **Zin of onzin.** "Ik ga straks een zin zeggen en jullie moeten zeggen of deze zin klopt of niet. Eerst ga jezelf over het antwoord nadenken en daarna overleg je in je team. Ik zeg een nummer en degene met dat nummer houdt een kaartje omhoog. Groen betekent dat het klopt, blauw betekent dat klopt niet. Ga allemaal met je handen voor je ogen zitten en denk eerst goed na over de vraag. Iemand vraagt mij 'Waar bijt de slang?' Ik geef als antwoord 'In haar nek'. Klopt het dat dit een compleet antwoord is?" **Geef tijd om na te denken, te overleggen en om tot een teamantwoord te komen. Noem een nummer, laat die leerlingen het kaartje omhooghouden.** "Het antwoord is wel goed, maar het is geen compleet antwoord. Het complete antwoord is 'De slang bijt de heks in haar nek'. De teams die een blauw kaartje omhoog hadden, hebben 10 punten verdiend. Schrijf dat maar bij 'Help elkaar', want jullie hebben elkaar goed geholpen met het vinden van het goed antwoord."
 GH
 /// **tip** *Model het vinden van antwoord (bewijs) in de tekst regelmatig.*

DDU 2. **Woorden.** "Nu gaan we met alle woorden nog even oefenen, zodat we de woorden en hun betekenis goed kunnen onthouden. Dit keer doen we dat met afbeeldingen, met plaatjes. Kijk goed na de plaatjes en kies een woord van de week dat het best bij het plaatje past. Doe dit eerst zelf." **Geef tijd voor het maken van het werkblad.** "Vergelijk nu met je maatje of jullie dezelfde antwoorden hebben." **Geef de tijd voor overleg, laat de maatjes overleggen welk woord het best past bij het plaatje. Laat de leerlingen per plaatje steeds hardop het antwoord geven. Ga naar het volgende woord als iedereen hetzelfde antwoord geeft. Als de leerlingen verschillende antwoorden geven, model de denkstappen die de leerlingen moeten maken om tot het goede antwoord te komen. Geef punten.**

terugblik - woorden van de week
 - lezen en verhelderen
 - punten en feedback
 - complete zinnen

voorblik - toets
 - boekenclub en logboekjes (facultatief)
 - woordrijtjes (facultatief)

Les 9

Samenwerk-vaardigheid: - Help elkaar

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen:

- 'Het kleine draakje vraagt om hulp', blz. 27 t/m 29
- weektoets les 9
- ABCD blad met wasknijper per leerling

Facultatief:

- Tips en Tops
- logboekje
- werkschrift les 9
- kopieerblad 'vloeiend lezen'
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik

- woorden van de week
- lezen en verhelderen
- complete zinnen

vooruitblik

- toets
- boekenclub en logboekjes (facultatief)
- woordrijtjes (facultatief)

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan in overleg met maatje/ team of via de woordmuur.

tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

"Vandaag gaan we een toets maken. De vragen gaan over het verhelderen van woorden en over de tekst. Je kunt vandaag laten zien wat je weet over wat je moet doen als je een woord tegenkomt dat je niet kunt lezen. Pak je toetsboekje en neem weektoets les 9 voor je. Ik ga de vragen allemaal voorlezen, zodat jullie weten welke vragen er zijn." **Lees de vragen voor en leg indien nodig een vraag uit.** "Bij elke vraag moet je eerst alle antwoorden lezen en dan het goede antwoord kiezen. Om die letter zet je een rondje. Om de vragen goed te kunnen beantwoorden moet je bladzijde 27 t/m 29 lezen."

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.

2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.

3. Zelfstandig lezen. "Nu gaan jullie eerst bladzijde 27 t/m 29 lezen en daarna maak je vragen in je toetsboekje."

tijd 30 minuten

klaar oefenen van de woordrijtjes

4. Bespreken van de vragen. "We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag opgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**

→ Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoetsen.

FACULTATIEF: LEESPLEZIER → LOGBOEKJE EN BOEKENCLUB

Doel: De leerlingen lezen zonder fouten en haperingen, met expressie en gebruikmakend van leestekens.

1. Logboekje. “Om goed te leren lezen is het belangrijk dat je niet alleen op school leest, maar ook thuis leest. Als je thuis iets hebt gelezen, bijvoorbeeld een stukje uit een leesboek of uit een stripboek, dan kun je een opdracht maken uit je leeslogboekje. Iedere week kun je kiezen uit twee opdrachten. Je moet er altijd ééntje maken. Vandaag ga je samen met je maatje/ team de opdracht bespreken die je hebt gemaakt. Je vertelt om de beurt wat je deze week hebt gelezen en welke opdracht je hebt gemaakt.”

tijd 10 minuten

Observeer of de maatjes goed overleggen en of iedereen een opdracht gemaakt heeft.

/// tip **Samenwerkvaardigheid bereikt: punten.** *Bespreek eventueel alvast de opdrachten voor de volgende keer.*

tip **2. Boekenclub.** *Als een leerling geen boek van thuis mee heeft, kan hij/zij ook een stukje lezen uit het stilleesboek van school. “Vandaag is de boekenclubdag. ... en.... en... (noem de namen van de leerlingen) gaan een stukje voorlezen uit hun boek. Ik ga jullie nog even uitleggen hoe we dat gaan doen. Eerst lees je het stukje tekst dat je gekozen hebt voor aan je teammaatjes. Als je klaar bent met het lezen, gaan zij jou tips geven. Ik doe het even voor.” Kies een leerling en laat die leerling een klein stukje lezen. “Ik heb goed geluisterd en zet een kruisje bij ‘Je las alle woorden goed’, want je hebt alle woorden goed gelezen. Ik zet ook een kruisje bij de tip: ‘Oefen met mooi op toon lezen’. Daarmee moet je nog oefenen. Nu heb ik je een tip en een top gegeven.”*

3. Opdracht: Voorlezen en geven van Tips & Tops. “Als de lezer klaar is met voorlezen, dan vullen de teamleden de Tips en Tops in en daarna bespreek je met elkaar de Tips en de Tops.”

tijd 10 minuten

Observeer of de teamleden goed overleggen en samenwerken. Geef punten als de maatjes elkaar goed helpen.

///

4. Voorlezen aan de groep. “Alle lezers hebben van hun teammaatjes Tips en Tops gekregen. Deze kun je goed gebruiken bij het oefenen met vloeiend lezen. Misschien wil iemand zijn stukje nog aan de klas voorlezen?” **Geef de leerlingen die dat willen de tijd om hun stukje voor te lezen.** “Wat goed zeg, ik ben benieuwd welke tips en tops jouw team jou gegeven heeft.” **Geef de teams de tijd om te overleggen en hun antwoord te geven.** “Jullie helpen elkaar ook om steeds beter te worden.” **Geef punten.**

GH

///

5. Volgende keer. “Wie van elk team wil de volgende keer lezen? Overleg in je team wie van jullie dat de volgende keer doet.” **Geef de tijd om te overleggen en noteer de namen van die leerlingen op het bord.**

GH

→

tip *De leerlingen die voorgelezen hebben kunnen de Tips & Tops van hun teammaatjes krijgen. Dit kunnen ze thuis laten zien en/of als herinnering gebruiken bij vloeiend lezen.*

FACULTATIEF: WOORDCATEGORIE → WOORDEN DIE EINDIGEN OP -LIJK

Doel: De leerlingen kunnen woorden die eindigen op -lijk correct en vloeiend lezen.

1. Uitleg. “Elke keer na de boekenclub gaan we woordrijtjes lezen. Deze week gaat het om woorden die eindigen op -lijk. Maar ik spreek dat anders uit. Woorden die eindigen op -lijk spreek je uit als ‘luk’. Bijvoorbeeld: ‘De heks doet erg lelijk tegen Roos. Ik zeg dus niet leLIJK, maar leLUK. Kijk in je werkschrift naar het tweede woord. Hoe moet je dat uitspreken?” **DDU.** “In het eerste rijtje staan allemaal woorden die eindigen op -lijk en jullie weten nu dat je dat uit moet spreken als luk. In het tweede rijtje staan de lastige woorden van de hoofdstukken die we deze week gelezen hebben. Als je daarmee klaar bent, herhaal je de woorden van vorige week.”

DDU

2. Lees de woorden van het werkschrift hardop voor. Lees ze daarna in koor.

3. Maatje 1 leest hardop de rijtjes, maatje 2 houdt de tijd bij en controleert of de woorden goed gelezen worden. Na een minuut wisselen van beurt.

- tip** *Geef een leerling de beurt om een minuut lang de woordjes te lezen. Laat de groep Tips en Tops geven.*
- **Noteer welke leerlingen de rijtjes correct en vloeiend kunnen lezen (vloeiend lezen).**

AFRONDING

- terugblik**
- toets
 - logboekjes en boekenclub (facultatief)
 - woordrijtjes (facultatief)
- spel** **Brain Game naar keuze**
- voorblik** - schrijfpdracht

Les 10

- Samenwerk-vaardigheid:** - Help elkaar
- Lesdoel:** - De leerlingen kunnen een (fantasie)verhaal schrijven met complete zinnen.
- Materialen:** - 'Het kleine draakje vraagt om hulp'
- kopieerblad schrijfofdracht, les 10
- werkschrift, les 10
- Brain Game nr. 35

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik** - toets
- boekenclub en logboekjes (facultatief)
- woordrijtjes (facultatief)
- vooruitblik** - schrijfofdracht
- punten op teamlijst

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kennen de betekenissen van de woorden van de week.

- 1. Laat de leerlingen de woorden zachtjes in hun hoofd lezen en herwaarderen.**
- 2. Bespreek de woorden. Geef elk team een woord van de week en laat hen overleggen hoe ze de betekenis van dat woord gaan uitleggen aan de groep.**
- tijd** 5 minuten
- GH** 3. Noem een nummer en dat teamlid geeft het teamantwoord. Als het teamlid een goed antwoord geeft, dan mag het de teamyell laten horen.
- ///** Geven van een teamantwoord: punten.

SCHRIJFOPDRACHT: KORT VERHAAL SCHRIJVEN OVER EEN DRAAK ALS HUIDDIER

Doel: De leerlingen kunnen een verhaal schrijven met complete zinnen.

- DDU** 1. **Uitleg/lezen. Lees bladzijde 27 t/m 29 voor.** "Het boek 'Het kleine draakje vraagt om hulp' is uit. Piet vindt Roos erg stoer. Ze heeft de slang gevangen en ervoor gezorgd dat ze de zelf kreeg van de heks. Het boek eindigt ermee dat Roos weer terug gaat naar haar bed. Hè? Is dit hele verhaal in één nacht gebeurd? Kan dat wel?" **Geef tijd voor overleg en geef willekeurig een beurt.** "Ik denk ook dat het een droom is van Roos. Draken bestaan niet en slangen kunnen niet praten in het echt. De schrijver, Sanne de Bakker, heeft dit verhaal verzonnen. Vandaag gaan we een andere droom van Roos bedenken en deze droom gaat erover dat zij een draakje krijgt als huisdier. Ze mag voor het draakje gaan zorgen en dat kan ze best goed. Maar er gaat ook wel wat mis. Wat kan er misgaan als je een draak als huisdier hebt?" **Geef tijd voor nadenken en overleg en geef willekeurig een beurt.** "Dat vuurspuwen is inderdaad wel gevaarlijk."
- DDU** 2. **Opdracht.** "Jullie gaan een verhaal schrijven over de droom van Roos dat ze een draak als huisdier heeft. Eerst schrijf je in je werkschrift je verhaal in het klad. Bedenk hoe het draakje heet en wat er mis gaat als Roos voor het draakje moet zorgen. Deze week hebben we geoefend met het maken van mooie van complete zinnen. Daar gaan we ook op letten. Als je een woord niet kan schrijven mag je het tekenen. Straks ga je samen met je maatje je verhaal verbeteren. Ik schrijf op het bord waar je aan moet denken." **Noteer: 1. Naam van het draakje. 2. Bedenk wat er mis kan gaan. 3. Schrijf complete zinnen.**
-
- tijd** 10 minuten
- klaar** tekening bij het verhaal

DDU	<p>2. Maatjeswerk. “Ga nu samen met je maatje je verhaal bekijken. Je gaat met maatje overleggen hoe je je verhaal nog beter kunt maken. Misschien moet je woorden anders schrijven of sommige dingen beter uitleggen. Overleg eerst wiens verhaal je eerst gaat bespreken.” Geef kort tijd voor dit overleg. “Bespreek het verhaal van maatje 1. Maatje 2 bedenkt wat hij of zij goed vindt en wat er misschien nog beter kan, dat maatje geeft dus tops en tips. Daarna bespreek je het verhaal van het ander. Laat tijdens het overleggen zien dat je de ander goed helpt.”</p>
tijd klaar	<p><u>10 minuten</u> tekening bij het verhaal afmaken</p>
///	<p>Observeer of de maatjes goed overleggen, bijvoorbeeld of ze om de beurt praten. Stimuleer het geven van tips en tops. Geef punten voor goede samenwerking.</p>
tijd klaar	<p>3. Netversie. “Nu gaan we het verhaal in het net schrijven. Hiervoor krijg je van mij een kopieerblad (kopieerblad schrijfpodracht les 10). Denk goed aan de tips die je van je maatje gekregen hebt.” <u>10 minuten</u> tekening, oefenen van de woordrijtjes</p>
/// →	<p>4. Groep. “Ik zag dat maatjes ... en ... elkaar heel goed hielpen. Ze gaven tips aan elkaar en ze luisterden ook goed naar elkaar. Wie van jullie wil zijn verhaal voorlezen aan de klas?” Geef de leerlingen die dat willen de mogelijkheid om hun verhaal voor te lezen. “Jullie hebben je goed aan de opdracht gehouden. Het valt niet mee om voor draak goed te zorgen. Roos heeft er best moeilijk mee.” Geef punten aan het team. <i>Noteer in welke mate het de leerling gelukt is om aan de eisen van de stelopdracht te voldoen.</i></p>
AFRONDING	
GH ///	<p>1. Terugblik. “Ik zag teams goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en ... (noem namen teams) elkaar goed hielpen. We hebben elkaar geholpen met het schrijven van mooie verhalen over een draak als huisdier. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten. “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.”</p>
voorblik	<p>2. Vieren van het resultaat. Bespreek de teamlijsten en laat de leerlingen de punten bij elkaar optellen. Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’.</p> <p>“De volgende keer lezen we een nieuw boek.”</p>

Antwoorden bij de picto's

Les 2

Antwoorden bij de samenvatting	
Picto's	blz. 10
Begin	Piet vraagt Roos om hem te helpen. Zijn mama wil met Roos praten.
Wie	Het gaat over Piet en Roos.
Wat	Roos gaat mee op de rug van Piet. Ze vliegen naar het eiland Plonk.
Waar	Piet en Roos vliegen hoog in de lucht.
Probleem	De slang heeft de moeder van Piet gebeten.
Oplossing	<i>De oplossing wordt (nog) niet gegeven. De kinderen mogen zelf een gepast antwoord verzinnen.</i>
Afloop	Roos ziet het eiland Plonk in de verte.

Les 7

Antwoorden bij de samenvatting	
Picto's	blz. 22
Begin	De slang sist tegen Roos. Hij is vlakbij haar.
Wie	Het gaat over Roos, Piet en de slang.
Wat	De slang wil Roos opeten, maar Piet heeft een plan.
Waar	Het verhaal speelt zich af op eiland Plonk.
Probleem	De slang is erg dichtbij Roos en hij kan haar bijna opeten...
Oplossing	Piet vangt de slang met een net.
Afloop	De slang zit gevangen in het net.

Antwoorden kopieerbladen

Antwoorden bij de kopieerbladen	
Les 3	Welk woord van de week past het best bij de afbeelding?
Antwoord	1. tekeer gaan 2. spuwen 3. het woud 4. schel 5. het duin 6. het slijm 7. het eiland 8. ze sluit 9. het meertje

Antwoorden bij de kopieerbladen	
Les 8	Welk woord van de week past het best bij de afbeelding?
Antwoord	1. (hij) raast 2. de rots 3. de klauw 4. het visnet 5. de ruk 6. in je uppie 7. loodzwaar 8. de visser 9. de knoop

Antwoorden toetsen

ANTWOORDEN TOETS – les 4

‘Het kleine draakje vraagt om hulp’ - Sanne de Bakker

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4	25	100
Woordenschat	5, 6, 7, 8, 9	20	100
Totaal			200

BL	1	D
	2	B
	3	A
	4	Piet maakt een duik en spuwt vuur (ter beoordeling van de leerkracht).
WS	5	C
	6	A
	7	B
	8	A
	9	Een stuk land met water eromheen (ter beoordeling van de leerkracht).

ANTWOORDEN TOETS – les 9

‘Het kleine draakje vraagt om hulp’ - Sanne de Bakker

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4	25	100
Woordenschat	5, 6, 7, 8, 9	20	100
Totaal			200

BL	1	B
	2	C
	3	A
	4	Piet brengt Roos terug naar bed (ter beoordeling van de leerkracht).
WS	5	C
	6	A
	7	C
	8	B
	9	Een net waar je mee vist (ter beoordeling van de leerkracht).

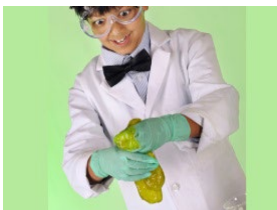

Kopieerbladen

Kopieerblad les 3: 'Het kleine draakje vraagt om hulp'

Welk woord van de week past **het best** bij de afbeelding?

1.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
2.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
3.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
4.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
5.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
6.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
7.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

8.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
9.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

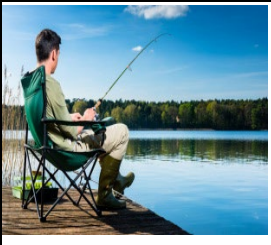
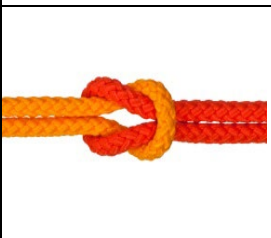
Klaar? Kies een woord hierboven. Maak een tekening dat past bij het woord.

Kopieerblad les 8: 'Het kleine draakje vraagt om hulp'

Welk woord van de week past **het best** bij de afbeelding?

1.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
2.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
3.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
4.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
5.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
6.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
7.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

8.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
9.		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

Klaar? Kies een woord hierboven. Maak een tekening dat past bij het woord.

[illegible]

KOPIEERBLAD | EXTRA

[illegible]

Disclaimer

De inhoud van deze leerkrachthandleiding is het werk van Success for All - Nederland medewerkers van het GION, Rijksuniversiteit Groningen. De inhoud hiervan is vertrouwelijk en mag alleen gebruikt worden door scholen die toestemming hebben vanuit Success for All - Nederland om met het programma te werken.
